

Plenum

Torsdag 11.5.2017 kl. 16.00—18.32

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport, av lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen och av 1 § i lagen om Energimyndigheten

Regeringens proposition RP 17/2017 rd

Utskottets betänkande EkUB 9/2017 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Arto Satonen: Ärende 7 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger ekonomiutskottets betänkande EkUB 9/2017 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Utskottets ordförande Turunen.

Debatt

18.13 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä säädettäisiin biopolttoaineiden energiasisällön kahdenkertaisesta laskennasta nykyistä tarkemmin sekä jakeluvetoa koskevaa sääntelyä täydennettäisiin. Esityksessä säädettäisiin Energiaviraston tehtäviksi näihin liittyvät ennakkotietoa koskevat päätökset. Lisäksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain mukaista kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevaa vaatimusta tiukennetaan. Edelleen ehdotetaan Energiavirastosta annetun lain muuttamista siten, että siinä viitattaisiin biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettuun lakiin. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3. päivänä heinäkuuta 2017.

Talousvaliokunta toteaa, että hallituksen esityksen tavoitteena on panna täytäntöön uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, niin sanottu ILUC-direktiivi. Talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa yksimielisesti esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. Talousvaliokunta toteaa myös, että ILUC-direktiivissä on kyse maankäytön muutoksien ja niistä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamiseksi tehdyistä muutoksista niin sanottuun RES-direktiiviin, joka sisältää keskeiset säännökset biopolttoaineista ja bionesteistä sekä niihin sovellettavista kestävyyskriteereistä. Direktiivillä pyritään siten toisaalta rajoittamaan biopolttoaineiden käytöstä aiheutuvia maankäytön muutoksia ja toisaalta edistämään tietyistä raaka-aineista valmistettuja liikenteen biopolttoaineita ja muita bionesteitä.

Talousvaliokunnan käsityksen mukaan nyt täytäntöön pantavalla sääntelyllä on keskeinen merkitys alan toiminnanharjoittajien kannalta.

Talousvaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että samanaikaisesti ILUC-direktiivin täytäntöönpanon kanssa valmistellaan jo uusiutuvan energian direktiiviä, RED

Punkt i protokollet PR 52/2017 rd

II:ta, joka korvaisi tämän direktiivin vuoden 2021 alusta. Talousvaliokunta pitää keskeisenä turvata sääntelyn jatkuvuus ja johdonmukaisuus niin, etteivät sääntelyn muutokset määritelmien, tulkintojen ja käytäntöjen osalta olisi haitallisia alan toimintaedellytysten, investointien ja ennakoitavuuden kannalta.

Nyt täytäntöön pantava ILUC-direktiivi ja vielä valmistelussa oleva RED II -direktiivi perustuvat kehittyneiden, niin sanotusti tuplalaskentaan oikeuttavien biopolttoaineiden raaka-aineiden yksityiskohtaiseen listaukseen. Yksityiskohtaiset luettelot eivät kuitenkaan voi olla kattavia, eikä niillä voida onnistuneesti ennakoida tulevaa teknologista kehitystä erityisesti jäte- ja tähdepohjaisten raaka-aineiden osalta, kuten talousvaliokunta on RED II -direktiivin yhteydessä antamassaan lausunnossa todennut. Talousvaliokunnan mukaan ehdotetun sääntelyn lähtökohtana on ollut noudattaa johdonmukaisesti direktiivin raaka-ainelistausta. Valiokunta pitää myös selvitetynä, että direktiivin listauksen muuttamiseen kansallisessa lainsäädännössä liittyisi merkittäviä riskejä.

Direktiivin tehokas täytäntöönpano edellyttää kansallisen sääntelyn oikeasisältöisyyttä, täsmällisyyttä ja selkeyttä. Säädöksen tavoitteen tulee toteutua kaikilta osin, ja täytäntöönpanossa tulee varmistaa se, ettei kansallinen sääntely luo ristiriitoja EU-tason sääntelyn kanssa. Talousvaliokunta pitää ILUC-direktiiviin sisältyvää niin sanottua tuplalaskentaa keskeisenä keinona edistää kehittyneiden biopolttoaineiden tuotantoa. Tavoitteena on, etteivät biopolttoaineet kilpaile raaka-aineista ruuantuotannon kanssa. Valiokunta toteaa myös, että monia direktiivin liitteen mukaisia raaka-aineita käytetään toisaalta myös muihin tarkoituksiin kuin biopolttoaineiden tuotantoon ja markkinamekanismin tulisi lähtökohtaisesti ohjata tuotantoa mahdollisimman korkean jalostusarvon tuotteisiin.

Talousvaliokunta painottaa, että biopolttoaineiden raaka-ainelistauksen rajaaminen kansallisesti direktiivistä poikkeavalla tavalla olisi ongelmallista biopolttoainetuotantoa ja investointeja suunnittelevien alan yritysten näkökulmasta. Tämä olisi omiaan lisäämään epävarmuutta ja vähentämään kiinnostusta investointeihin. Lisäksi kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää biopolttoainetuotannon laajentamista, mikäli tavoitteisiin halutaan päästä kotimaisella tuotannolla.

Talousvaliokunta toteaa myös, että alan toimijoiden oikeusturvan näkökulmasta on keskeistä, että laissa sisällytetään mahdollisuus hakea raaka-aineiden luokitteluun liittyviä ennakkopäätöksiä.

Talousvaliokunnassa on noussut esille tarve saada ennakkotietoa myös muista kuin lain 5 §:ään liittyvistä kysymyksistä. Talousvaliokunta katsoo, että erityisesti 5 §:n tulkintaan voi liittyä sellaisia tulkinnallisia kysymyksiä, joiden osalta ennakkotiedon saamiseen on tarvetta. Alan toimijoiden oikeusturvan näkökulmasta juuri tieto siitä, onko kyseessä 5 §:ssä tarkoitettu raaka-aine, on keskeinen. Jakeluvelvoitelain muihin säännöksiin liittyvät mahdolliset tulkintakysymykset ovat luonteeltaan jossain määrin erilaisia. Lisäksi jo hallintolain yleinen sääntely edellyttää Energiaviraston ja Verohallinnon antavan tarvittavaa neuvontaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lain soveltamiseen ja mahdollisiin tulkintaepäselvyyksiin haetaan jatkossa ratkaisuja ja ohjeistusta myös hallinnonalan viranomaisten, erityisesti Energiaviraston ja Verohallinnon, tiiviissä yhteistyössä.

Valiokunta siis ehdottaa, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityksen 17.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Punkt i protokollet PR 52/2017 rd

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—3 i proposition RP 17/2017 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.